

Varšava, Ivangorod, Lomža zavzete. — Nowo-Georgiewsk obkoljen. — Osowiece Nemci obstreljujejo. — Kowno in Riga v nevarnosti. — Med Vislo in Bugom se Rusi stalno umikajo. — Ob Dnjestru naš tretji armadni zbor zmagovit.

Varšava in Ivangorod.

Glavno mesto Rusko-Poljske, Varšava, je padlo dne 8. avg. v roke avstrijsko-nemške armade. Prve so vkorakale v mesto čete bavarskega princa Leopolda, ki je oženjen s hčerjo našega cesarja, Gizelo. Dan poprej so zasedle avstrijske čete za Varšavo najvažnejšo rusko-poljsko trdnjavo Ivangorod.

Zavzetje Varšave in Ivangoroda je zmešalo vse francoske, angleške in italijanske račune. Sedaj je našim nasprotnikom jasno, da izgubljaajo krvavo igro. Rusija je tako izmučena, da ni misliti, da bi v par mesecih zopet lahko nastopila s prenovljeno armado. Med tem pa dobimo mi in Nemci čas, da udarimo proti Italijanom in Francozom. Ako Bog da, pomeni padec Varšave in Ivangoroda zarjo miru in sprave.

Naše in nemške čete pritiskajo rusko silo s vso močjo proti Bugu. Sedaj, ko sta padli najvažnejši trdnjavi, se bodo morali Rusi še hitreje udajati temu pritisku. Smer ruskega umikanja gre proti trdnjavi Brest-Litowsk. Za Brest-Litowskom ležijo velika močvirja in tukaj je umikanje mogoče samo po železnici. Ker pritiskajo ob enem tudi Nemci od severa in Avstriji od juga na umikajoče se ruske čete, je mogoče, da se velik del ruske armade ne bo več mogel pravočasno po železnici rešiti. Rusom preti torej velika nevarnost, strašen poraz.

Posebno hudo je moralo Ruse zadeti, da se jim je vzela Varšava, ki je glavna trdnjava na Rusko-Poljskem in kamor se stekajo ceste in železnice iz vse dežele in kjer je glavni prehod čez reko Vislo. Že ob Napoleonovem času je igrala Varšava veliko ulogo. Sedaj šteje mesto 700.000 prebivalcev in ima bogato industrijo. Odtod vodijo najvažnejše železniške črte v Petrograd, Moskvo, Brest-Litowsk, Torun in Krakov. Varšava je glavno skladišče ruske armade. Po zatrem uporu Poljakov so Rusi l. 1832 napravili v Varšavi boljše utrdbe, ki so pa za sedanji čas brez pomena. Moderno so začeli Varšavo utrjevati še l. 1908. Te utrdbe leže okoli 10 km oddaljene od mostov čez Vislo, ki je po 500 do 700 metrov široka. Po enem takem železnem mostu gre zgoraj železnica, spodaj pa cesta. Razun tega pospešuje promet čez reko 28 parnikov. Izhodno varšavska predmestje se imenuje Praga. Tukaj so se še Rusi nekaj dni držali, še l. dne 9. avgusta so bili izgnani ter so se morali zopet dalje proti izhodu umakniti.

Kako se je uradno naznanilo zavzetje.

V četrtek dne 5. avgusta je izdal lml. pl. Höfer sledeče uradno poročilo:

„Dolga vrsta uspehov, ki so jih zavezniki izvojevali od majske bitke ob Dunaju v Galiciji, je bila vendana z zasedenjem Ivangoroda in Varšave. Včeraj so zasedle naše čete Ivangorod, danes so vkorakale čete princa Leopolda Bavarskega v glavno mesto Rusko-Poljske.“

Po celi državi se je ta novica vzela z veliko radostjo in navdušenjem na znanje. Mesta in trgi so razobesili zastave. Na Dunaju so drugi dan dne 6. avgusta v velikanskem obhodu slavili znamenito avstrijsko-nemško zmago.

Francoški in angleški listi so brez pridržka priznali, da pomeni padec Varšave za nje velik udarec. Le Italija je menila, da sme tudi tokrat bedasto nastopiti, češ, da je padec vstajenje ruske armade, kajti sedaj bo zvalila avstrijsko-nemško armado v močvirja za Brest-Litowskim in jo uničila.

Hura, Varšava!

Ko je l. 1794 v boju s Poljsko osvojil ruski vojskovodja Suvarov Varšavo, je hitro odposlal carici Katarini sela s sledečim kratkim poročilom: „Hura! Varšava! Suvarov“, nakar je carica ravno tako kratko odgovorila: „Bravo vojni maršal! Katarina.“ Suvarov se namreč ni bil vojni maršal, in ga je Katarina se le s tem brzojavom povišala v vojnega maršala. Svojemu bratu kralju je podobno brzojavil princ Leopold bavarski, poveljnik bavarskih čet, ki so vkorakale prve v Varšavo: „Hura! Varšava! Leopold.“ Bavarski kralj je odgovoril: „Premagovalec Varšave veliki križ Maks Jožefovega reda, Ljudevit.“

Rusi uničili 100 težkih topov.

Rusi so pred svojim odhodom iz Varšave na zahodnih utrdbah uničili 100 svojih težkih topov, ker jim radi težavnega in blatnega ozemlja niso mogli spraviti proč.

195 železniških lokomotiv uplenjenih.

V Varšavi so Nemci uplenili 195 železniških strojev, čez 700 tovornih in 540 osebnih železniških vozov.

Ogromne množine živil prišle v naše roke.

V Pawtovicah ob Visli (severozahodno od Ivangoroda) so imeli Rusi velikansko skladišče žita, moke in suhorja. Te zaloge se cenijo na 100 vagonov. Avstrijska armada generala Kövesz je z naglim sunkom preprečila, da Rusi niso mogli več vseh zalog uničiti. Pri Ivangorodu pa so Rusi pred svojim begom zažgali skladišča, kjer se je baže nahajalo 20 do 30 vagonov čiste pšenice. Ob Wjeprzu so se naši polastili obširnih pašnikov, v katerih se je paslo 11500 glav goveje živine. S temi zalogami bo avstrijska armada na račun Rusov delj časa do dobrega preskrbljena.

Pri Varšavi in Lomži pa so se Nemci potastili velikanskih ruskih žitnih zalog.

Ob Dnjestru.

Pri mestecu Czernelica na južnem bregu Dnjestra (severo-izhodno od Zalesčykija) so se čete naše domačega (III) armadnega zbora polastile važnega območja. Rusi so se severozahodno od Horodenke do dobrega ognjezdila v ozemlje na južnem bregu Dnjestra in so tam čez dva meseca ležali dobro zakopani. Svoje postojanke so Rusi na tem ozemlju utrdili, kakor kako malo trdnjavo. Nasproti ruskim postojankam so bili zakopani oddelki našega domačega armadnega zbora, med temi mnogo naših slovenskih mož in mladenčev. Rusi so postavili proti vsakemu našemu polku eno divizijo. Ker je pri prodiranju vedno nastala nevarnost, da nas Rusi primejo od strani, dolgo ni bilo mogoče Ruse pregnati. V sled našega napredovanja na Poljskem je postal tudi položaj ob Dnjestru za naše čete ugodnejši in tako se je našim posrečilo, da so najpoprej dne 9. avgusta zavzeli selo Useieczko na severni strani Dnjestra (izhodno od Czernelice) in so potem napadli Ruse v bok in jih tako prisilili, da so Czernelico zapustili. Rusi so zbežali čez Dnjestr, naši so pri tem ujeli 22 častnikov, 2800 mož in uplenili 6 strojnih pušk, mnogo vozov ter velike množine vojnega gradiva in živeža.

Med Vislo in Bugom.

Armada nadvojvode Jožef Ferdinanda je pri mestih Lubartow in Michow (severno od Lublina) dosegla veličastno zmago. Po večdnevih srditih bojih

Italijani ne morejo nikjer naprej. — Ljudstvo se že naveličalo vojske. — Italijanski vojaki že sedaj zmrzujejo. — Velika potrptost v italijanskem vojnem stanju.

Položaj.

Na celi avstrijsko-italijanski bojni fronti se vrše sedaj večinoma samo artilerijski boji. Dne 5. in 6. avgusta so se Italijani navadili z velikansko silo na višino pri Podgori. Bojišče je bilo vse pokrito z mrtvimi Italijani.

Dne 6. in 7. avgusta je močni italijanski oddelki napadel naše postojanke pri Polaču in Vermeljanu. Dne 8. avgusta so se vršili hudi artilerijski spopadi za Doberdobsko gorsko planoto. Tudi pri Plaveh in ob koroški meji so topovi gromeli z veliko silo.

Kalvarija in Gorica sta še v naših rokah. Po nekod so se širile napačne vesti, kakor da bi ti dve naši postojanki že padli. Ta vest se je najbrž razširila vsled tega, ker je general Kadorna kralju že sporočil, da sta Gorica in Kalvarija padli. Italjan se je prezgodaj veselil. Naši so vse napade odbili.

Kako je v Gorici?

Z dne 6. avgusta se piše:

Sedaj je v Gorici precej mirno. V četrtek, dne 29. julija se je končala velika bitka za Gorico s popolnim neuspehom Lahov. Dan potem, v petek 30. julija, so poslali zgodaj zjutraj ob 4 na 6. uro takorekoč za slovo celo točo granat na mesto. Potem pa je v primeri s prejšnjimi dnevi nastopil precejšen mir za

se je posrečilo Avstrijem, da so zasedli imenovani mesti in vrh Ruse pod velikimi sovražnimi izgubami čez reko Wieprz. Naši so dobili mnogo vojnega plena, kar znači, da je Rus naglo bežal. Od 7. do 10. avgusta je na tem prostoru prišlo nad 8000 Rusov v naše ujetništvo. Prostor med Vislo in Wieprzom je popolnoma očiščen sovražnika. Rusi se umikajo z veliko naglico proti železnici Lukow—Brest-Litowsk.

Maršal Mackensen prodira s svojo armado desno od Jožef Ferdinandovih čet ob obeh straneh reke Bug proti severu.

Ob Visli.

Med Ivangorodom in Varšavo sta armadi generalov Köwess in Woyrsch prekorajčili Vislo in prodirali v zvezi z armadami, ki stoje pri Varšavi in pri Lublinu, proti Brest-Litowsku.

Lomža padla.

Nemške čete generala pl. Scholza so predle dne 9. avgusta popoldne črto zunanjih utrdb Lomže, so zavzele z naskokom predutrdbo štev. IV in so dne 10. avgusta zjutraj ukorakale v trdnjavo Lomzo.

Lomža je glavno mesto istoimenske ruske vladne pokrajine, šteje 30.000 prebivalcev, med temi 10 tisoč židov, ki imajo vso trgovino v svojih rokah. Leži ob levem bregu reke Narew in je važna križišče cest. Utrdbe Lomže so najnovejšega izvora. V mestu so 3 katoliške cerkve.

Osowiece napadene.

Ruska uradno poročila pravijo, da so začeli Nemci dne 8. avgusta vnovič napadati trdnjavo Osowiece (severozahodno od Lomže). Nemškim četam se je še posrečilo zavzeti utrdbe Soswe, ki tvorijo prednje utrdbe trdnjave Osowiece.

Kowno in Riga ogrožena.

Oddelek nemških čet se je že približal trdnjavi Kowno. Listu „Temps“ se poroča iz Petrograda, da se mora smatrati za zelo resno, nadaljni razvoj nemške ofenzive levega krila v smeri Riga—Ponjewies v bok ruske armade, če je ogroževana trdnjava Kowno. Toda so mnenja, da Nemci ne bodo zavzeli poprej Wilno, predno da ni končano umikanje ruske armade. Proti Wilni se pa pomika pet nemških armadnih zborov, kjer preti Rusom že od treh strani velika nevarnost.

Iz Štokholma se poroča: Rusi so izpraznili Rigo. Tovarne, v katerih je delalo na tisoče delavcev, so ustavile svoj obrat. Mestna uprava je začela izdajati namesto navadnega drobiža v srebru, niklu in bakru papirnate bankovce v kopejkah. General Kurlov je odredil hišne preiskave, da se strogo kaznuje osebe, ki skrivajo drobiž iz zlata, srebra in drugih kovin. Tudi vsa duhovščina je že morala zapustiti Rigo. Vsi železniški, poštni in drugi uradi so se preselili v Moskvo. V Rigi in okolici so Rusi poklicali pod orožje vse 19letne moške.

Število ruskih vojakov.

Nizozemski list „Courant“ izjavlja: Danes ni nikaka skrivnost več, da so od začetka vojske postavili Rusi 6 do 7 milijonov vojakov na bojišče. Rusija razpolaga sicer še z enakim številom vojakov, a od njih jih more vporabiti le dva milijona. Mobilizacija je bila izvedena v 16 dneh. Na dvotirni železniški progi Moskva—Brest Litowsk so vozili po noči in po dnevu neprestano vlaki, in sicer na obeh tih v isti smeri.

mesto. Seveda prihajajo vsak dan na to ali ono stran mesta granate in šrapneli, tako, da popolna varnost ne vlada nikjer in je v Gorici tudi tako zlepa ne bo. S planote južno od Rubij pri Zagradu se sliši vedno pokanje topov. Isto tudi ob časa v okolici Gorice. V noči na četrtek 5. t. m. so pokušali Lahi opetovano naše na Kalvariji in Ločniku napasti, a so bili zmiraj krvavo odbiti in vrženi nazaj. Silovito streljanje različenih sovražnikovih in naših topov v vseh mogočih smereh, pokanje pušk in drdranje strojnice pa sviganje in plavanje po zraku svetlobnih granat je te napade vsakokrat spremljalo. Prav počastno je vse to odmevalo po praznih in izumrlih gorških ulicah. Zdelo se ti je, da se vse vrši v tvoji neposredni bližini in da gre že za samo Gorico. Pa ratal je zopet mir; zjutraj pa se je širila od ust do ust novica, da so jo Lahi od naših Dalmatincev zopet skupili.

Mir, ki je po bitki od 29. julija dalje nastal, je privabil prav mnogo ljudi iz okopov za Porcijunkulo dne 2. avgusta h kapucinom v Gorici. Kar nič se ni poznalo, da smo v bojni črti. Cerkev, ki je bila natlačeno polna pobožnega ljudstva, ki je zopet pokazalo, kako drage so mu stare lepe in častitljive navade. Na Kostonjevo h frančiškonom ljudje čez dan ne smejo hoditi, toliko več jih je pa prišlo v kapucinsko cerkev. Je pa bilo v njej res domače! Altarji vsi ozaljšani s cveticami in zelenjem, nagovori kakor druga lefa, spovedniki prav tako v spovednicah!

Tudi tržno življenje se je po 29. juliju, sprva bolj plaho, a potem čisto neovirano, pokazalo zopet

na dan. Na trg Sv. Antona se donajajo vsi različni vrtni pridelki iz predmestij in okoliških vasi. Drugače pa je mesto vse tiho in mrtvo, posebno od opoldne dalje proti večeru.

Okolica trpi vedno bolj od sovražnega ognja. Ne mine dan, da bi sovražnik ne spuščal svojih strel na ubogo Podgoro. Danes n. pr. padajo ves dopoldne težke granate in šrapneli nanjo. Pa tudi druge vasi mnogo trpijo. V Desklah so ljudje v veliki večini doma; prav tako v Avčah. Sovražnik na desnem bregu Soče jih preganja in nadleguje, sedaj s puško, sedaj s topovi, a navzlic temu vstrajajo. Čudovita ljubezen do rodne vasi in gospodarske neodvisnosti. Tukaj sem jaz sam svoj, tukaj imam na svojem polju, kar rabim za življenje, tukaj mi ni treba prositi in prošjati — in on ostane doma, dokler more, četudi sovražnik na oni strani Soče meri nanj, da bi ga ubil ali vsaj spodil. Ni pa vselej to mogoče. Višji ziri ga dostikrat prisilijo, da mora dom zapustiti, četudi bi tam rad hotel ostati; tudi mu sovražnik otroke ali svoje ubije ali hišo ali polje in vinograd uniči — in tedaj postane popolnoma navidežno: Kmet ostani na svoji grudi...

Tudi gorško ozračje je dobilo svoje življenje. Ptice so uletele, da jih po mestu in okolici le malo kje vidiš. Stopi je človek na njih mesto. Pripete zrakoplove je videti ves dan. Imajo jih naši in ima jih tudi Lah. Po štirje in še več stoje cel dan nepremično v zraku, petsto, šeststo metrov visoko. Lah jih ima v bližini Mariana in Cerovega, pa tudi drugod. — Zjutraj in proti večeru se pojavljajo v zraku aeroplani, naši in sovražni. Tedaj jih zasledujejo s šrapnelskimi streli, naši seveda sovražne, sovražnik pa naše. Navadno pa so aeroplani tako visoko, da pokajo šrapneli pod njimi. Sicer pa se vidi, da je silno težko zadeti aeroplan visoko v zraku. Zrak je čist in prozoren; meglica za meglico se pojavlja, aeroplan pa mirno nad njimi. Kakor da bi se človek čutil tam gori popolnoma varnega. Sovražnik morda sem pa tja tudi bombe, toda ne zadene. Niti strahu ne vzbuja več, ampak le radovednost.

Italijani pustili upanje na padec Gorice.

Angleški list „Daily Telegraph“ piše: Italijansko časopisje je računalo na padec Gorice že sredi julija; sovražnik je pa zelo močan, njegove postojanke so skalnato trdne, tako, da se zdaj začasno z zavzetjem Gorice ne more računati. — Italijanom je postalo gorško grozje prekislilo.

Junaški Dalmatinci.

Dalmatinci, ki se bore pod poveljstvom majorja Turudija, so bili že v 36 težkih bojih. Precej jih je padlo, tako so n. pr. od nekega voja ostali samo štirje, saj je na vsakega Dalmatince prišlo 7 Lah. Neka stotnica Dalmatincev je dobila naenkrat 3 tisoč kron nagrade za laške puške. Za vsako puško, ki je priborilo naši vojski, dobi vojak 5 K.

Italijani že sedaj zmrzujejo.

Italijanski listi, ki so navdušeni za vojsko, pozivajo v vsaki številki italijanske gospe, naj pripravljajo toplo volneno obleko za vojake. Mnogo laških vojakov je na visokih koroških in tirolskih gorah že sedaj zmrznilo. Kako se bodo neki ti ljudje borili v mrzlem jesenskem in zimskem času?

Rajši ostanejo ujeti, kakor da bi se vojskovali.

Svicaški listi prinašajo sledečo zanimivost, ki svedoči „navdušenje“ Italijanov za vojsko: Rusko armadno poveljstvo je naznanilo v Rusiji ujetim avstrijskim Italijanom, da so pripravljene, jih poslati v Italijo, ako prisežejo in obljubijo, da se bodo vojskovali zoper Avstrijo. V Tomsku, kjer se nahaja čez 3000 ujetih avstrijskih vojakov italijanske narodnosti, sta se odzvala samo dva, katere sta obljubila, da se bo sta bojevala na strani Italije zoper Avstrijo. Vsi drugi so pa rajši ostali v ruskem ujetništvu.

Velika potrlost v italijanskem vojnem stanu.

Iz Lugana se poroča: Oseba, ki je došla te dni iz Milana, priznava naravnost brez vseh ovinkov, da je vzbudil v italijanskem glavnem stanu dosedanje potek bojev na Goriškem bolestan razočaranje. Italijani niso računali s tako trdovratnim odporom. Še manj pa s tako velikanskimi tehničnimi odredbami, s katerimi so Avstrijci svoje ozemlje močno utrdili, da ga sploh ni mogoče zavzeti. Vsled tega vlada v italijanskem glavnem vojnem stanu potrlost in še se slišijo bridke pritožbe nad lahkomišelnostjo, s katero so varali italijanski zaupniki svojo vlado.

Velika vojna utrujenost v Italiji.

Iz Italije se poroča, da postaja v Italijanski armadi vsled velikih izgub pri brezuspešnih naskokih na avstrijske postojanke vojna utrujenost vedno večja. Posledice tega so velike izgube častnikov na italijanski strani. Italijanski častniki morajo z lastnimi vzgledi hrabrosti dati poguma italijanskim četam, če hočejo, da vojski zapustijo strelske järke in naskakujejo avstrijsko. Italijanski list „Corriere della Sera“ piše, da je padel pod takimi okoliščinami tudi polkovnik Mario Roberto. S svežim in spoštitim polkom je prišel na bojno polje in je, obdan od svojih štabnih častnikov, prijel za zastavo ter je s klici: „Avanti Savoia!“ („Naprej Savoja!“) zapustil kot pr-

vi strelski jarek. Toda kemaj je napravil nekaj korakov, je že padel zadet od krogla. Nato so zapustili trje vojski strelski jarek, da priskočijo na pomoč svojemu polkovniku, toda tudi ti trije, kakor polkovnik, so bili trikrat zadeti. Kljub temu se je posrečilo spraviti na varno smrtno ranjenega polkovnika, ki je kmalu nato, ko ga je obiskal še sam laški kralj, umrl v vojaški bolnišnici.

Italijani se tolažijo s potrpežljivostjo.

Zastopnik nekega sicilijanskega lista je imel pogovor z italijanskim justičnim ministrom Orlando, kateri se je vrnil pred dnevi z bojišča. Italijanski justični minister slika položaj italijanske armade na bojišču v skrajno temnih barvah. Orlando zagotavlja, da so avstrijske postojanke in avstrijski strelski jarki tako izborni utrjeni, da jih ni mogoče zavzeti. Razne številne avstrijske naravne ovire razumejo avstrijski vojski izborni izkoriščati. K temu še pa pride izvrstna avstrijska artilerija, ki se nahaja ponekod na takih mestih, da je ni mogoče najti. Vse to ovira in zakasnjuje italijansko prodiranje. Spricho takemu nasprotniku je potrpežljivost prvi pogoj za zmago.

Italijanske izgube na morju in zraku.

Italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“ sestreljen.

V noči od 5. na 6. avgusta je bil italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“, ki je nameraval pluti nad našim pristaniščem v Poli, sestreljen od naših topov, še predno je mogel napraviti kakšno škodo. Posadka zrakoplova, broječa 3 mornariške častnike, 1 strojnika in 2 moža, je bila ujeta. Zrakoplov so spravili v Polo.

Sestreljeni italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“ je bil za uničeno italijansko zračno ladjo „Citta di Ferrara“ druga največja in najboljša italijanska zračna ladja, imenovana po italijanskem mestu Jesi, zahodno od Jakina, ki je najvažnejše opirališče in skladišče italijanskega zračnega brodogoja.

Italijanski opazovalni zrakoplov sestreljen.

V četrtek, dne 5. avgusta, je bil nek italijanski zrakoplov, ki je opazoval naše artilerijske postojanke pri Tržiču, sestreljen.

Italijanski podmorski čoln „Nereide“ potopljen.

Eden naših podmorskih čolnov je dne 5. avgusta zjutraj pri otoku Pelagruž s torpednim strelom zadel italijanski podmorski čoln „Nereide“ in ga potopil.

Potopljeni italijanski podmorski čoln „Nereide“ je bil zgrajen šele leta 1913 v Benetkah. Vozil je z brzino 16 milj v eni uri nad vodo, pod vodo pa z brzino 9 milj. Dolg je bil 42 metrov, širok pa 4,3 metrov. Njegova posadka je štela 17. mož.

Dosedanje izgube italijanskega vojnega brodogoja.

Italijansko brodogojstvo je imelo do sedaj sledeče izgube: torpedni rušilec „Turbine“, uničen dne 24. maja; zračna ladja „Citta di Ferrara“ dne 1. junija; podmorski čoln „Medusa“ dne 12. junija; podmorski čoln „V. p. n.“ dne 5. julija; križarka „Amalfi“ dne 7. julija; križarka „Giuseppe Garibaldi“ dne 18. julija; podmorski čoln „Nautilus“ dne 29. julija; podmorski čoln „Nereide“ dne 5. avgusta; zračna ladja „Citta di Jesi“ dne 6. avgusta; torpedni čoln „VI. p. n.“, o katerem se pa ne ve prav natančno, kateri dan se je potopil. — To so pač krasni uspehi našega vojnega brodogoja, katere treba vpoštevati še toliko bolj, ker Italijani niso mogli dosedaj prizadeti našemu brodogojstvu niti najmanjše škode.

Mrtvi italijanski mornarji na avstrijski obali.

Na avstrijski obali in ob otokih se pogosto opazajo plavalna trupla italijanskih mornarjev. Od množice potopjenih ladij „Amalfi“ in „Garibaldi“ je bilo že več mrtličev vrženih na obal, večje število mrtvih Italijanov pa je prebivalstvo potegnulo iz morja. Mrličje blagoslovijo in jih z vojaškimi častmi pokopljejo. Zadnje dni so naši mornarji opazili kak ½ km od otoka Vis truplo italijanskega mornarja. Avstrijski mornariški prostovoljec Ivo Dragović se je vrgel v morske valove in je potegnil mrliča na suho. Izkaznica, ki jo je imel mrtvi Italijan pri sebi, se je glasila na ime Giacomo Abace od moštva potopljene križarke „Garibaldi“. Izkaznico, 5 lir gotovine, meč in njegov rožni venec so zašili v platno, zapčatili in shranili. Abace je bil pokopan na pokopališču v Visu. Zadnje časti so mu izkazali avstrijski mornarji, kateri so pri pogrebu oddali tri salve.

Na Balkanu.

Skrivnostno gibanje se opazuje na Balkanu. Eni pravijo, da se pripravlja zveza balkanskih držav, na drugi strani pa se govori o ponudbah četverpoperazuma Bolgariji in drugim državicam. Na vsak način bi Anglija, Francija, Italija in Rusija rade pri-

dobile Bolgarijo na svojo stran, da bi opustila svoje vojne groznje napram Srbiji in Grčiji. Obljubujejo ji srbsko in grško Macedonijo. A zdi se, da Bolgarija ne mara za tako ceno, posebno ko se Srbija in Grčija branita odstopiti macedonsko ozemlje, stopiti na stran četverpoperazuma. Grčiji obljubuje četverpoperazum za odstopljeno macedonsko ozemlje pokrajine v Mali Aziji; kaj se obljublja Srbiji, pa še ni popolnoma jasno. Vsekako je položaj na Balkanu prejel ko slej zamotan. Med Bolgarijo in Turčijo se vrge pogajanja glede odstopa turškega ozemlja v odrinskem okrožju. — Grški državni zbor se snide 16. avg.

Angleška kraljica joka.

V londonski anglikanski nadškofjski prestolnici cerkvi sv. Pavla se je vršila dne 1. avgusta služba božja za zmago angleškega orožja. Predno se je podala angleška kraljevska dvojica v cerkev, je tajna policija preiskala vso cerkev. Je to prvi slučaj, odkar stoji ta cerkev, da bi bili tajni policisti službeno prestopili prag cerkve. Med celo službo božjo je angleška kraljica jokala in tudi kralj je bil močno potr.

Omejitev točenja žganja.

Stajersko cesarsko namestništvo je izdalo odredbo glede omejitve prodaje in točenja alkoholnih pijač, ki stopi v nedeljo, dne 15. avgusta t. l., v veljavo in velja za celo deželo. Točenje žganja in podrobnost prodaje žganjih opojnih pijač v trgovsko običajnih zaprtih steklenicah je ob nedeljah, praznikih in sejmnih dnevih cel dan prepovedano. Ob drugih dnevih je točenje in prodaja žganja (na drobno) do 7. ure zjutraj in od 4. ure naprej prepovedano. Točilnice žganja morajo biti med tem časom zaprte. Vsem, ki imajo pravico, prodajati ali točiti žganje v odprtih ali zaprtih steklenicah, t. j. gostinčarji, lastniki točilnic, kakor tudi trgovci vseh vrst, je strogo prepovedano ob nedeljah, praznikih in sejmnih dnevih cel dan, ob drugih dnevih pa do 7. ure zjutraj in od 4. ure popoldne v odprtih ali zaprtih steklenicah točiti ali prodajati žgane pijače. Vsekarši in izdelovalci žganja smejo nemoteno izvrševati naročila za podrobno prodajo ali točenje žganja svojih odjemalcev, a ta naročila se smejo izvršiti samo v prostorih, ki niso pristopni, podrobnim odjemalcem. Tudi izven določenega prepovedanega časa je vsaka prodaja ali točenje žganjih opojnih pijač članom oborožene vojske (vojakom), civilnim osebam, ki so uslužbene v podjetjih, ki jih veže zakon o vojnih dajstvih, osebam, ki so podvržene naborni dolžnosti in vojnim ujetnikom prepovedana. Pri vojaških transportih vsake vrste se ne sme dajati moštva tudi nikake druge opojne pijače, in sicer ne piva, vina, sadjeveca itd. Izjema je le tedaj, ako kak zdravnik izrecno drugače ukrene, ali pa transportni poveljnik da tozadevno dovoljenje. Istotako je prepovedano dajati žgane opojne pijače mladini, stari pod 18 let, pijancom iz navade ali že pijanim osebam, beračem, postopacem, slabomnim ali nasilnim osebam. Prepovedano je, da bi odjemalci po nepotrebnem dolgo časa ostajali v prodajalnah ali točilnicah. Žgane opojne pijače, v kolikor se po predložitvi vladnih določil smejo prodajati, se smejo oddajati le proti gotovemu plačilu. Prepovedano torej je, dajati te vrste pijač na up, v zameno za živila ali na račun plače. Pod žgane opojne pijače so v smislu te odredbe zapopadene vse žgane opojne tekočine, ki so namenjene za uživanje, bodisi da se uživajo same ali s kakim dodatkom (epirit, žganje, rozolja, rum, likerji itd.), bodisi da se žgejo ali se na drug način pripravijo (z uporabo esence ali drugih nadomestil). Vse eno je tudi, na kak način se te opojne žgane pijače prodajajo ali točijo. Vsako postopanje, ki meri na to, se izogniti v predložitvi uradnih določil označenih prepovedi, je prepovedano in se posebno strogo kaznuje. Prestopki te odredbe se kaznujejo z 2 do 200 K denarne kazni, ali pa s šestmesečnim do šestmesečnim zaporom. S to kaznijo se na vsak način tudi združi kaznen, po kateri se dotičniku za gotovi čas ali za vedno odvzame pravica izvrševanja njene obit.

Razne novice.

* Nova župnika. Župnijo Rajhenburg je dobil č. g. Jožef Tratnik, dosedaj kaplan v Rajhenburgu; župnijo Koprivnica pa č. g. Frano Doberšek, kaplan v Zalcu.

* Cerkevni zaukaznik za lavantinsko škofijo prinaša v pravkar razposlani X. številki pastirski list našega prevz. g. knezoškofa, v katerem s prav času primernimi besedami spominjajo vernike na vse posledice in dobre sadove dosedanje bridke vojske. Presvetlemu cesarju, ki bo do prihodnjega 18. avgusta nastopil že 86. leto svojega življenja in ki že 67 let modro in skrbno vladajo našo Avstrijo, in nam vsem bodi v tolažbo, da je prav ta grozna vojska, ki so nam jo naši sovražniki vsilili, na dan spravila in utrdila edinost in složnost med avstrijskimi narodi, potem okrepila naše zaupanje na Boga, na našo armado in na nas same, zlasti pa še ožje sklenila vezi ljubezni med cesarjem Francem Jožefom I. in med njegovimi ljudstvi. Za vredno in dostojno praznovanje cesarjevega rojstnega dne se naroča slavnostno zvonjenje skozi pol ure pri vseh cerkvah lavantinske škofije na večer 17. avgusta, slovesna služba božja s pridigo, sveto mašo in zahvalno pesmijo dne 18. avgusta ali pa naslednjo nedeljo, in cerkevno darovanje, čigar doneski se bodo porabili za pošiljatev darov južni armadi, ki krvavi v boju zoper izdajalsko Italijo, in za pomnožitev „Stajerskega vojnega zaklada za vdove, sirote in onemogle vojščake.“ — V nemalo tolažbo vsem od vojske prizadetim pa bo odredba, da se bodo dan po cesarjevem rojstnem godu, 19. avgusta, v mariborski stolnici in po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah naše škofije opravile slovesne mrtvašnice za vse vojščake, ki so v prvem letu vojske častno padli ter tako kri in življenje darovali v našo in naše domovine obrambo. — V isti številki cerkvenega zaukaznika sta objavljeni cesarski ročni pismi, s katerima so presvetli

na dan. Na trg Sv. Antona se donajajo vsi različni vrtni pridelki iz predmestij in okoliških vasi. Drugače pa je mesto vse tiho in mrtvo, posebno od opoldne dalje proti večeru.

Okolica trpi vedno bolj od sovražnega ognja. Ne mine dan, da bi sovražnik ne spuščal svojih strel na ubogo Podgoro. Danes n. pr. padajo ves dopoldne težke granate in šrapneli nanjo. Pa tudi druge vasi mnogo trpijo. V Desklah so ljudje v veliki večini doma; prav tako v Avčah. Sovražnik na desnem bregu Soče jih preganja in nadleguje, sedaj s puško, sedaj s topovi, a navzlic temu vstrajajo. Čudovita ljubezen do rodne vasi in gospodarske neodvisnosti. Tukaj sem jaz sam svoj, tukaj imam na svojem polju, kar rabim za življenje, tukaj mi ni treba prositi in prošjati — in on ostane doma, dokler more, četudi sovražnik na oni strani Soče meri nanj, da bi ga ubil ali vsaj spodil. Ni pa vselej to mogoče. Višji ziri ga dostikrat prisilijo, da mora dom zapustiti, četudi bi tam rad hotel ostati; tudi mu sovražnik otroke ali svoje ubije ali hišo ali polje in vinograd uniči — in tedaj postane popolnoma navidežno: Kmet ostani na svoji grudi...

Tudi gorško ozračje je dobilo svoje življenje. Ptice so ubežale, da jih po mestu in okolici le malo vidiš. Stopi je človek na njih mesto. Pripete zrakoplove je videti ves dan. Imajo jih naši in ima jih tudi Lah. Po štirje in še več stoje cel dan nepremično v zraku, petsto, šeststo metrov visoko. Lah jih ima v bližini Mariana in Cerovega, pa tudi drugod. — Zjutraj in proti večeru se pojavljajo v zraku aeroplani, naši in sovražni. Tedaj jih zasledujejo s šrapnelskimi streli, naši seveda sovražne, sovražnik pa naše. Navadno pa so aeroplani tako visoko, da pokajo šrapneli pod njimi. Sicer pa se vidi, da je silno težko zadeti aeroplan visoko v zraku. Zrak je čist in prozoren; meglica za meglico se pojavlja, aeroplan pa mirno nad njimi. Kakor da bi se človek čutil tam gori popolnoma varnega. Sovražnik morda sem pa tja tudi bombe, toda ne zadene. Niti strahu ne vzbuja več, ampak le radovednost.

Italijani pustili upanje na padec Gorice.

Angleški list „Daily Telegraph“ piše: Italijansko časopisje je računalo na padec Gorice že sredi julija; sovražnik je pa zelo močan, njegove postojanke so skalnato trdne, tako, da se zdaj začasno z zavzetjem Gorice ne more računati. — Italijanom je postalo gorško grozje prekislilo.

Junaški Dalmatinci.

Dalmatinci, ki se bore pod poveljstvom majorja Turudija, so bili že v 36 težkih bojih. Precej jih je padlo, tako so n. pr. od nekega voja ostali samo štirje, saj je na vsakega Dalmatince prišlo 7 Lah. Neka stotnica Dalmatincev je dobila naenkrat 3 tisoč kron nagrade za laške puške. Za vsako puško, ki je priborilo naši vojski, dobi vojak 5 K.

Italijani že sedaj zmrzujejo.

Italijanski listi, ki so navdušeni za vojsko, pozivajo v vsaki številki italijanske gospe, naj pripravljajo toplo volneno obleko za vojake. Mnogo laških vojakov je na visokih koroških in tirolskih gorah že sedaj zmrznilo. Kako se bodo neki ti ljudje borili v mrzlem jesenskem in zimskem času?

Rajši ostanejo ujeti, kakor da bi se vojskovali.

Svicaški listi prinašajo sledečo zanimivost, ki svedoči „navdušenje“ Italijanov za vojsko: Rusko armadno poveljstvo je naznanilo v Rusiji ujetim avstrijskim Italijanom, da so pripravljene, jih poslati v Italijo, ako prisežejo in obljubijo, da se bodo vojskovali zoper Avstrijo. V Tomsku, kjer se nahaja čez 3000 ujetih avstrijskih vojakov italijanske narodnosti, sta se odzvala samo dva, katere sta obljubila, da se bo sta bojevala na strani Italije zoper Avstrijo. Vsi drugi so pa rajši ostali v ruskem ujetništvu.

Velika potrlost v italijanskem vojnem stanu.

Iz Lugana se poroča: Oseba, ki je došla te dni iz Milana, priznava naravnost brez vseh ovinkov, da je vzbudil v italijanskem glavnem stanu dosedanj po tek bojev na Goriškem bolestan razočaranje. Italijani niso računali s tako trdovratnim odporom. Še manj pa s tako velikanskimi tehničnimi odredbami, s katerimi so Avstrijci svoje ozemlje močno utrčili, da ga sploh ni mogoče zavzeti. Vsled tega vlada v italijanskem glavnem vojnem stanu potrlost in še se slišijo bridke pritožbe nad lahkomišelnostjo, s katero so varali italijanski zaupniki svojo vlado.

Velika vojna utrujenost v Italiji.

Iz Italije se poroča, da postaja v Italijanski armadi vsled velikih izgub pri brezuspešnih naskokih na avstrijske postojanke vojna utrujenost vedno večja. Posledice tega so velike izgube častnikov na italijanski strani. Italijanski častniki morajo z lastnimi vzgledi hrabrosti dati poguma italijanskim četam, če hočejo, da vojaki zapustijo strelske järke in naskakujejo avstrijsko. Italijanski list „Corriere della Sera“ piše, da je padel pod takimi okoliščinami tudi polkovnik Mario Roberto. S svežim in spoštitim polkom je prišel na bojno polje in je, obdan od svojih štabnih častnikov, prijel za zastavo ter je s klici: „Avanti Savoia!“ („Naprej Savoja!“) zapustil kot pr-

vi strelski jarek. Toda kemaj je napravil nekaj korakov, je že padel zadet od krogla. Nato so zapustili trje vojski strelski jarek, da priskočijo na pomoč svojemu polkovniku, toda tudi ti trije, kakor polkovnik, so bili trikrat zadeti. Kljub temu se je posrečilo spraviti na varno smrtno ranjenega polkovnika, ki je kmalu nato, ko ga je obiskal še sam laški kralj, umrl v vojaški bolnišnici.

Italijani se tolažijo s potrpežljivostjo.

Zastopnik nekega sicilijanskega lista je imel pogovor z italijanskim justičnim ministrom Orlando, kateri se je vrnil pred dnevi z bojišča. Italijanski justični minister slika položaj italijanske armade na bojišču v skrajno temnih barvah. Orlando zagotavlja, da so avstrijske postojanke in avstrijski strelski jarki tako izborni utrjeni, da jih ni mogoče zavzeti. Razne številne avstrijske naravne ovire razumejo avstrijski vojski izborni izkoriščati. K temu še pa pride izvrstna avstrijska artilerija, ki se nahaja ponekod na takih mestih, da je ni mogoče najti. Vse to ovira in zakasnjuje italijansko prodiranje. Spricho takemu nasprotniku je potrpežljivost prvi pogoj za zmago.

Italijanske izgube na morju in zraku.

Italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“ sestreljen.

V noči od 5. na 6. avgusta je bil italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“, ki je nameraval pluti nad našim pristaniščem v Poli, sestreljen od naših topov, še predno je mogel napraviti kakšno škodo. Posadka zrakoplova, broječa 3 mornariške častnike, 1 strojnika in 2 moža, je bila ujeta. Zrakoplov so spravili v Polo.

Sestreljeni italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“ je bil za uničeno italijansko zračno ladjo „Citta di Ferrara“ druga največja in najboljša italijanska zračna ladja, imenovana po italijanskem mestu Jesi, zahodno od Jakina, ki je najvažnejše opirališče in skladišče italijanskega zračnega brodogoja.

Italijanski opazovalni zrakoplov sestreljen.

V četrtek, dne 5. avgusta, je bil nek italijanski zrakoplov, ki je opazoval naše artilerijske postojanke pri Tržiču, sestreljen.

Italijanski podmorski čoln „Nereide“ potopljen.

Eden naših podmorskih čolnov je dne 5. avgusta zjutraj pri otoku Pelagruž s torpednim strelom zadel italijanski podmorski čoln „Nereide“ in ga potopil.

Potopljeni italijanski podmorski čoln „Nereide“ je bil zgrajen šele leta 1913 v Benetkah. Vozil je z brzino 16 milj v eni uri nad vodo, pod vodo pa z brzino 9 milj. Dolg je bil 42 metrov, širok pa 4,3 metrov. Njegova posadka je štela 17. mož.

Dosedanje izgube italijanskega vojnega brodogoja.

Italijansko brodogojstvo je imelo do sedaj sledeče izgube: torpedni rušilec „Turbine“, uničen dne 24. maja; zračna ladja „Citta di Ferrara“ dne 1. junija; podmorski čoln „Medusa“ dne 12. junija; podmorski čoln „V. p. n.“ dne 5. julija; križarka „Amalfi“ dne 7. julija; križarka „Giuseppe Garibaldi“ dne 18. julija; podmorski čoln „Nautilus“ dne 29. julija; podmorski čoln „Nereide“ dne 5. avgusta; zračna ladja „Citta di Jesi“ dne 6. avgusta; torpedni čoln „VI. p. n.“, o katerem se pa ne ve prav natančno, kateri dan se je potopil. — To so pač krasni uspehi našega vojnega brodogoja, katere treba vpoštevati še toliko bolj, ker Italijani niso mogli dosedaj prizadeti našemu brodogojstvu niti najmanjše škode.

Mrtvi italijanski mornarji na avstrijski obali.

Na avstrijski obali in ob otokih se pogosto opazajo plavalna trupla italijanskih mornarjev. Od množice potopjenih ladij „Amalfi“ in „Garibaldi“ je bilo že več mrtličev vrženih na obal, večje število mrtvih Italijanov pa je prebivalstvo potegnulo iz morja. Mrtlice blagoslovijo in jih z vojaškimi častmi pokopljejo. Zadnje dni so naši mornarji opazili kak ½ km od otoka Vis truplo italijanskega mornarja. Avstrijski mornariški prostovoljec Ivo Dragović se je vrgel v morske valove in je potegnil mrtlica na suho. Izkaznica, ki jo je imel mrtvi Italijan pri sebi, se je glasila na ime Giacomo Abace od mošva potopljene križarke „Garibaldi“. Izkaznico, 5 lir gotovine, meč in njegov rožni venec so zašili v platno, zapčatili in shranili. Abace je bil pokopan na pokopališču v Visu. Zadnje časti so mu izkazali avstrijski mornarji, kateri so pri pogrebu oddali tri salve.

Na Balkanu.

Skrivnostno gibanje se opazuje na Balkanu. Eni pravijo, da se pripravlja zveza balkanskih držav, na drugi strani pa se govori o ponudbah četverpoperazuma Bolgariji in drugim državicam. Na vsak način bi Anglija, Francija, Italija in Rusija rade pri-

dobile Bolgarijo na svojo stran, da bi opustila svoje vojne grožnje napram Srbiji in Grčiji. Obljubujejo ji srbsko in grško Macedonijo. A zdi se, da Bolgarija ne mara za tako ceno, posebno ko se Srbija in Grčija branita odstopiti macedonsko ozemlje, stopiti na stran četverpoperazuma. Grčiji obljubuje četverpoperazum za odstopljeno macedonsko ozemlje pokrajine v Mali Aziji; kaj se obljublja Srbiji, pa še ni popolnoma jasno. Vsekako je položaj na Balkanu prejel ko slej zamotan. Med Bolgarijo in Turčijo se vrge pogajanja glede odstopa turškega ozemlja v odrinskem okrožju. — Grški državni zbor se snide 16. avg.

Angleška kraljica joka.

V londonski anglikanski nadškofjski prestolnici cerkvi sv. Pavla se je vršila dne 1. avgusta služba božja za zmago angleškega orožja. Predno se je podala angleška kraljevska dvojica v cerkev, je tajna policija preiskala vso cerkev. Je to prvi slučaj, odkar stoji ta cerkev, da bi bili tajni policisti službeno prestopili prag cerkve. Med celo službo božjo je angleška kraljica jokala in tudi kralj je bil močno potr.

Omejitev točenja žganja.

Stajersko cesarsko namestništvo je izdalo odredbo glede omejitve prodaje in točenja alkoholnih pijač, ki stopi v nedeljo, dne 15. avgusta t. l., v veljavo in velja za celo deželo. Točenje žganja in podrobnost prodaje žganih opojnih pijač v trgovsko običajnih zaprtih steklenicah je ob nedeljah, praznikih in sejmnih dnevih cel dan prepovedano. Ob drugih dnevih je točenje in prodaja žganja (na drobno) do 7. ure zjutraj in od 4. ure naprej prepovedano. Točilnice žganja morajo biti med tem časom zaprte. Vsem, ki imajo pravico, prodajati ali točiti žganje v odprtih ali zaprtih steklenicah, t. j. gostinčarji, lastniki točilnic, kakor tudi trgovci vseh vrst, je strogo prepovedano ob nedeljah, praznikih in sejmnih dnevih cel dan, ob drugih dnevih pa do 7. ure zjutraj in od 4. ure popoldne v odprtih ali zaprtih steklenicah točiti ali prodajati žgane pijače. Vsekarši in izdelovalci žganja smejo nemoteno izvrševati naročila za podrobno prodajo ali točenje žganja svojih odjemalcev, a ta naročila se smejo izvršiti samo v prostorih, ki niso pristopni, podrobnim odjemalcem. Tudi izven določenega prepovedanega časa je vsaka prodaja ali točenje žganih opojnih pijač članom oborožene vojske (vojakom), civilnim osebam, ki so uslužbene v podjetjih, ki jih veže zakon o vojnih dajstvih, osebam, ki so podvržene naborni dolžnosti in vojnim ujetnikom prepovedana. Pri vojaških transportih vsake vrste se ne sme dajati moštvu tudi nikake druge opojne pijače, in sicer ne piva, vina, sadjeva itd. Izjema je le tedaj, ako kak zdravnik izrecno drugače ukrene, ali pa transportni poveljnik da tozadevno dovoljenje. Istotako je prepovedano dajati žgane opojne pijače mladini, stari pod 18 let, pijancom iz navade ali že pijanim osebam, beračem, postopacem, slabomnim ali nasilnim osebam. Prepovedano je, da bi odjemalci po nepotrebnem dolgo časa ostajali v prodajalnah ali točilnicah. Žgane opojne pijače, v kolikor se po predložitvi vladnih določil smejo prodajati, se smejo oddajati le proti gotovemu plačilu. Prepovedano torej je, dajati te vrste pijač na up, v zameno za živila ali na račun plače. Pod žgane opojne pijače so v smislu te odredbe zapopadene vse žgane opojne tekočine, ki so namenjene za uživanje, bodisi da se uživajo same ali s kakim dodatkom (epirit, žganje, rozolja, rum, likerji itd.), bodisi da se žgejo ali se na drug način pripravijo (z uporabo esence ali drugih nadomestil). Vse eno je tudi, na kak način se te opojne žgane pijače prodajajo ali točijo. Vsako postopanje, ki meri na to, se izogniti v predložitvi uradnih določil označenih prepovedi, je prepovedano in se posebno strogo kaznuje. Prestopki te odredbe se kaznujejo z 2 do 200 K denarne kazni, ali pa s šestmesečnim do šestmesečnim zaporom. S to kaznijo se na vsak način tudi združi kaznen, po kateri se dotičniku za gotovi čas ali za vedno odvzame pravica izvrševanja njene obit.

Razne novice.

* Nova župnika. Župnijo Rajhenburg je dobil č. g. Jožef Tratnik, dosedaj kaplan v Rajhenburgu; župnijo Koprivnica pa č. g. Frano Doberšek, kaplan v Zalcu.

* Cerkevni zaukaznik za lavantinsko škofijo prinaša v pravkar razposlani X. številki pastirski list našega prevz. g. knezoškofa, v katerem s prav času primernimi besedami spominjajo vernike na vse posledice in dobre sadove dosedanje bridke vojske. Presvetlemu cesarju, ki bo do prihodnjega 18. avgusta nastopil že 86. leto svojega življenja in ki že 67 let modro in skrbno vladajo našo Avstrijo, in nam vsem bodi v tolažbo, da je prav ta grozna vojska, ki so nam jo naši sovražniki vsilili, na dan spravila in utrdila edinost in složnost med avstrijskimi narodi, potem okrepila naše zaupanje na Boga, na našo armado in na nas same, zlasti pa še ožje sklenila vezi ljubezni med cesarjem Francem Jožefom I. in med njegovimi ljudstvi. Za vredno in dostojno praznovanje cesarjevega rojstnega dne se naroča slavnostno zvonjenje skozi pol ure pri vseh cerkvah lavantinske škofije na večer 17. avgusta, slovesna služba božja s pridigo, sveto mašo in zahvalno pesmijo dne 18. avgusta ali pa naslednjo nedeljo, in cerkevno darovanje, čigar doneski se bodo porabili za pošiljatev darov južni armadi, ki krvavi v boju zoper izdajalsko Italijo, in za pomnožitev „Stajerskega vojnega zaklada za vdove, sirote in onemogle vojščake.“ — V nemalo tolažbo vsem od vojske prizadetim pa bo odredba, da se bodo dan po cesarjevem rojstnem godu, 19. avgusta, v mariborski stolnici in po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah naše škofije opravile slovesne mrtvašnice za vse vojščake, ki so v prvem letu vojske častno padli ter tako kri in življenje darovali v našo in naše domovine obrambo. — V isti številki cerkvenega zaukaznika sta objavljeni cesarski ročni pismi, s katerima so presvetli

Hmelj. V hmeljskem okrožju Zateca je obiranje hmelja že splošno. Vseled dolgočasne suše so hmeljski nasadi zelo znošali. Letošnja hmeljska letina na Češkem bo mnogo slabša, kakor je bila lanska. Na hmeljskem trgu v Zatecu je popraševanje po hmelju zelo malenkostno. Tudi stari hmelj in sicer štajerski in ogrski, se je kupoval oziroma prodajal po 25 do 45 K za 50 kg. Cena staremu tujemu hmelju še vedno pada. Na štajerskem je valed ugodnega vremena stanje hmeljskih nasadov zelo povoljno. Tudi pozni hmelj obeta bogato hmeljsko letino. Na Moravskem bo letos srednje dobra hmeljska letina, istotako na Gornje-Avstrijskem. Na Ogrskem in Sedmograsskem je razvoj hmeljskih nasadov zelo povoljen. Isto velja v obče tudi o hmeljskih nasadih v Nemčiji.

Tržne cene v Gradcu. Debeli voli 264 do 284 K, srednje debeli 236 do 256 K, suhi 212 do 232 K; debele krave 188 do 228 K, srednje debele 124 do 184 K, suhe 100 do 120 K; biki 176 do 252 K, mlada živina 176 do 250 K; teleta 260 do 280 K, izjemoma 290 do 300 K; mlade svinje 410 do 420 K, debele svinje ... do ... K, srednje debele ... do ... K, mesne svinje 380 do 390 K; ovce 220 do 260 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletu, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 9 do 11,50 K, kisto 8.— do 10.—, slama 6.— do 7.— K; pšenica 41,50, rž 33,50, ječmen 30,80, koruza 40, proso 50 K, oves 27,30 K, ajda 60 K, fižol 90 do 100 K, grašica 180 do 200 K, leča 200 K, proseno pšeno 120 do 144 K, pšenični zdrob 120 K, koruzni zdrob 76 do 86 K, ržena moka 70 K, pšenična moka št. 0 88 do 100 K, št. 4 64 do 72 K, št. 6 (črna) 54 do 60 K (100 kg). Jajca komad 13 do 15 v, krompir 20 do 40 v 1 kg, mleko 32 do 34 v liter.

Slaba vinska letina v Italiji. Italijanski list „Avanti“ piše, da je valed neugodnega letošnjega vremena napravila trdna us v italijanskih vinogradih ogromna opustošenja. Vinska letina bo letos po vsej Italiji zelo piala, kakovost vinskega pridelka pa zelo slaba, zlasti v provinci Toskana, kjer rastejo izborna vina, so opustošenja velikanaka.

Kolera v Celju. Med ranjenimi in bolnimi vojaki, katere so prepeljali z južnega bojišča v Celje, se je pojavilo 7 slučajev kolere. Dva na kolero bolana vojaka sta podlegla bolezni.

Kolera v Ljubljani. V ljubljanski bolnišnici za na kolero obolele je umrl od zunaj pripeljan pešec Karol Steinhorn in sicer dne 26. julija. Isti dan je umrl v isti bolnišnici hoveed Jožef Hejdu, dne 7. avgusta pa rezervni poročnik Henrik Ringswirth.

Od c. kr. gimnazije v Mariboru. Naučno ministrstvo je dovolilo, da se dijaki, ki so preteklo šolsko leto končali z neugodnim uspehom, pripustijo ob začetku prihodnjega šolskega leta k zopetnemu izpitu iz predmetov, v katerih imajo nezadostne ređe, ako se jim prizna, da je neugodni uspeh bil povzročen vsled naknadnega konca šolskega leta in ako glede na pridnost, vedenje in znanje iz drugih predmetov zasluđu to ugodnost. — Dijaki mariborske gimnazije, ki si hočejo pridobiti to ugodnost, naj vložijo tozadevno pismo prošnjo na ravnateljstvo mariborske gimnazije.

Maribor. Kadet Otmar Verderber, sin prvega državnega pravdnika v Mariboru, Viktorja Verderberja, ki je, kakor smo svoj čas poročali, dne 19. maja na severnem bojišču padel, je bil po smrti radi svojega junaštva odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Njegov brat Herman, ki služi kot praporščak pri dragoncih, je bil od sovražnega šrapnela ranjen in je za svoj hrabri nastop pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno kolajno.

Maribor. Mestni magistrat razglašja, da morajo vse tiste tuje osebe, ki so se naselile po 1. avg. 1914 v mestu Mariboru, v občinah Studenci pri Mariboru, Karčovin, Lajterspergu, v Pobrežju, Teznu, Radvanju, in ki niso dobile do dne 10. avgusta t. l. od mariborskega okrajnega glavarstva posebnega dovoljenja za bivanje v teh krajih, zapustiti mesto Maribor in omenjene občine v petih dneh, to je do dne 15. avgusta t. l. V slučaju, da bi ne ugodili temu ukazju, bi se jih kaznovalo z denarno globo in z zaplombo, vrhu tega bi se jih s silo iztiralo.

St. Peter nize Maribora. Naši fantje in moške so korajžne nravi, to je že od nekaj znano. Da so junaki, pa spričujejo pisma, ki jih pišejo z bojišča. Jožef Duh, ki se že od začetka vojske bori na severnem bojišču, piše č. g. župniku: Zdrav sem še, kar se imam zahvaliti Materi Gorski. Kot sršeni so švigale krogle mimo mene, a so se vse zarile v zemljo, poleg mene. Granat pa se ne bojimo, ker jih Rusi nimajo več mnogo. Ruski medved se le redko z njimi oglasa. Naši pa jih krepko pozdravljajo, kakor se že spodobi. Gre nam dobro. Pogrešamo samo „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo.“ Z Gornikovem Tonekom sva skupaj v enem jarku. Povem Vam, da smo Sentspeterčani „fejst“ junaki in Vam, našim domačim, in slovenski domovini delamo čast! Hura!

Fram. V četrtek, dne 5. avgusta, so našli pri Blatnikovih v Framu v takozvanem „trahtarju“ za seno z nogami navzgor mrtvega lončarskega pomočnika, 54 let starega, v Trnovcih pri Bišu rojenega Jurika Kogler. Tri dni je ležal ondi. V pijanosti je zasel tje. V petek je bil pokopan. — Isti dan popoldne pa je padel v pijanosti v framski potok na kamenje Jožef Vrhovšek, viničar pri Serbaumu, in je kmalu nato umrl, ne da bi se bil zavedel. — Tužna nam malika v teh tužnih časih. Dobro bi bilo, ko bi dobili kako kazen tisti, ki ubogemu ljudstvu dajo več piti, kakor more nositi.

Sv. Marjeta na Pesnici. Tudi iz naše župnije je šlo veliko fantov in mož braniti našo domovino, med drugimi tudi Anton Perk. Bil je še komaj šest mesecev pri vojakih. Vse je voljno prenašal in se hrabro

boril. Ali nemila usoda mu ni odločila, da bi še enkrat videl svojo hišo, sestre in svojo ljubo mater. Dne 10. maja popoldne ga je zadela sovražna krogla v glavo in je bil kmalu mrtev. Bil je še le komaj v 26. letu svoje starosti. Ne žalujte preveč za njim in se tožite s tem, da je sin umrl najlepše in najčastnejše smrti za cesarja in domovino. Naj mu bo lahka tuja zemljica! Blagor junaku, ki počiva v daljni zemlji!

Sv. Andraž v Slov. goricah. V soboto dne 24. julija po noči je vzel ljubi Bog k sebi blago ženo in ljubo mater Marijo Horvat iz Kokolajnskega, staro 64 let. Rajna je v petek zvečer legla k počitku, od katerega ni več vstala; jutraj so jo našli mrtvo. Bolehla je že dalje časa na srčni bolezni, kateri je tudi podlegla. Vsi trije njeni sinovi so umrli na bojišču, mož pa ji je umrl že pred 4. leti. N. p. v. m.!

Ljutomer. Žalostna novica, da je nemika smrt pokosila moža v najlepši dobi svojega življenja. Josipa Preloga, zidarskega palirja in posestnika na Kamensčaku, je pretresla vse sosede, sorodnike in prijatelje. Imenovan je bil mož treznega značaja. Bil je že devetero otrok. Tri sinovi so v vojski. Žalbog je moral prvi že dati svoje življenje. Najstarejši sin Josip se nahaja že od meseca oktobra v ruskem ujetništvu. Drugi sin Ivan se nahaja že od začetka vojske pri transilvani v Galiciji. Odlikovan je bil s srebrno kolajno druge vrste. Tretji sin Mihael se je vrnil že drugokrat ranjen iz Galicije. Mož je bil vzgleden očče svojih otrok. Zapustil je tudi žalostno ženo, Bog ohrani dobri ženi vsaj te sinove v vojski, da jo bodo tolažili.

Ormož. Padel je na italijanskem bojišču od granate zadet vrl mladenič in bivši knjižničar Izobrazovalnega društva Mihael Majerič iz Litmerka. Služil je pri — pešpolku in je bil letos mesca maja poelican pod orožje. Pisal je več dopisnic, iz katerih je posneth, da se je s posebnim navdušenjem bojeval za cesarja in domovino. Blagemu mladeniču bodi tuja zemljica lahka!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Ona grenka resnica, da vojska zahteva kot žrtve le boljše in najboljše, se po doslej došlih vesteh z bojišča pri nas v popolnem obsegu potrjuje. Med naše najboljše smo šteli mladeniče, ki so doslej žrtvovali življenje za svojo domovino na bojiščih na jugu in severu in med najprijateljnejšimi so bili možje, ki jim je vojska že skopala grob v tujih tleh. Med po vojski najtežje prizadete pa spada pri nas dosedaj ugledna Marova družina v Blumencih, ki je tekom enega leta vojske zgubila dva sina-vojaka. Že v sredini oktobra je padel pri Blozevu v Galiciji prvi sin Martin, četovodja pri 20. lovskemu bataljonu, in ne še bila zaceljena rana, zadana s to izgubo starišem, že je v sredini julija došla s severnega bojišča vest, da je 6. julija podlegel težki rani na bojnem polju tudi drugi sin Tomaž, ki je od 15. aprila služil pri domobranskem pešpolku št. 26 in se udeležil bojev ob Dnjestrju. Mladi junak, star šele 18 let, je bil tihega, ljubeznivega značaja, zato ljubljeneo vseh, ki so imeli priliko z njim obevati. Ganljiva je bila njegova ljubezen do padlega brata. Ko je odhajal na bojišče, je hrepenel z vso dušo na najt. če mogoče na severu grob dragega brata, misel na brata ga je spremljala v srejske järke, in ko je težko ranjen slutil bližajočo smrt, so bile zadnje njegove besede: „Srečno tovariši, jaz pojdem za bratom.“ — „Bog daj zmago naši očetnjam in meni srečno vrnitev k Vam, dragi, v moj domači kraj!“ končale se zadnje njegovo pismo starišem: ni se mu izpolnila ta goreča želja, ne bomo ga videli več med seboj, vemo pa, da se mu je izpolnila zato že gotovo druga enako goreča želja: videti zopet brata, ne sicer tukaj, ampak nad zvezdami. In da se zopet vidimo nad zvezdami, ta zavest tolaži nas, ki smo te, dragi Tomaž, poznali in ljubili, naj ustavi pa tudi vroče solze za teboj žalujočih tvojih domačih!

Zavrč. Žalostna vest nam je došla iz Przemysla, da je v tankajšnji bolnišnici dne 20. marca umrl naš vrl učitelj Herman Križ. Za njim žaluje vsak, kdor ga je poznal: saj je bil daleč okrog znan kot izborjen pevec. Za njim žaluje mlada vdova, kateri je bil usojen le kratak čas srečnega zakona. Mi, tvoji prijatelji, pa ti ključemo: „Spavaj sladko v galicijski zemlji!“

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Dne 16. avgusta je obhajal č. g. Jakob Zalošnik iz G. Pleerovo sv. mašo. Tri leta zapored je omenjena vas imela novomašnika: 1. 1913 je primeliral č. g. Anton Peršuh, sedaj kaplan v Dolu pri Hrastniku, 1. 1914 č. p. Gabriel Planinšek, frančiškan v Ljubljani Pač redek in tem bolj časten slučaj.

St. Jurij ob juž. žel. Ravnateljstvo železne kmetijske šole v St. Jurju nam je poslalo „Letno poročilo“ za 1. 1914. Poročilo je razdeljeno na tri dele: a) izveček iz statuta in učnega načrta, b) šolsko poročilo in c) gospodarstvo. Letno poročilo, ki poda, je zelo zanimivo sliko razvoja zavoda, se dobi pri ravnateljstvu kmet. šole v St. Jurju ob juž. žel.

Sv. Francisek. Pionir Franc Nerat piše z bojišča svojemu bratu: Prejel sem Tvojo dopisnico, v kateri sem opazil, da boš moral priti služiti cesarja. Pa ne bodi žalosten radi tega! Bodi ponosen, da si za vojaka sposoben. Tudi jaz že korajim po bojnem polju 8 mesecev pol, pa sem še kljub temu zdrav in živ. Sem živ in zdrav domov, prvi moj pot bo k Mariji. Izročil sem se Mariji Kokarski in na Brezje. Če prišedaj sem se prepričal, da Marija varuje vsakega, če se k njej zateče. Dostikrat sem bil že v najhujšem ognju. Hvala Bogu, sedaj sem še živ in zdrav, živeti slovenski fantje! Živela avstrijska armada! S solznimi očmi pišem to pismo, ker ko bi Ti pisal vse po

pravici, bi bil preveč žalosten. Sicer pa mi vedno nekaj pravi, da se še bomo videli z mojimi ljubimi stariši, brati in sestrami. Bog daj, da bi se moje misli uresničile.

Zadnja poročila došla v četrtek, 12. avgusta. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglašja:

Dunaj, 11. avgusta.

Rusko bojišče.

Avstrijske čete, ki so prekorale reko Wieprz, so včeraj zapodile v beg sovražnika iz ozemlja severno-zahodno od Kozka (izhodno od Iwangozocha) ter so nadaljevale zasledovanje v smeri proti severoizhodu. Med gornjim tokom reke Tysmienice in med Bugom, kjer so se Rusi na črti Ostrow-Uhrusk vnovič postavili v bran, jih napadajo zavezniške čete.

Sicer se pa ni pripetilo na severno-izhodnem bojišču nič novega.

Italijansko bojišče.

Artilerijsko in napadalno delovanje Italijanov na primorski bojni črti se je vršilo včeraj, dne 10. avgusta zopet v večjem obsegu. Ob robu Doberske gorske planote so napadle močnejše sovražne čete izhodno od Tržiča naše postojanke. A te so ostale po srditih bojih brez izjeme v naši posesti — odbit sovražnik je imel zlasti vsled našega artilerijskega obstreljevanja v bok težke izgube. Dva napada proti prednjemu robu gorske planote je udušila že naša artilerija.

Do goriškega območja so skušali Italijani pri Pevmi se pririti notri do naših ovirališč. Tukaj so jih pregnale naše ročne granate. V temi pri Zagori (izhodno od Plav) uprizorjeni sovražni napad se je izjalovil istotako kakor že včerajšnji.

Ob koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju je položaj nespremenjen. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Häter, podmaršal.

Rusi se umikajo iz izhodne Galicije.

Iz Kodanja se poroča: Rusi so začeli izpraznjevati izhodno Galicijo. Nevojaška uprava za Galicijo s sedežem v Brody-ju je razpuščena.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 11. avgusta.

Zavezniške čete napadajo sovražne postojanke v prostoru pri rekah Bvstrici (pritok Wieprza severno od Lublina) in Tysmienici (izhodno od Lublina), kakor tudi na črti Ostrow-Uhrusk (med Wiaprzom in Bugom). Ob gornjem Bugu in Zloti Pipi je položaj nespremenjen.

Zavezniške čete, ki stojijo pod poveljstvom bavarskega princa Leopolda, naglo zasledujejo sovražnika in so s svojim levim krilom že došle v okolico mesta Kaluzin (izhodno od Varšave). Na njenem desnem krilu je armada generala Woyrscha naskočila zadnje sovražnikove postojanke na obeh straneh reke Jedlanka (pritok Visle). Ujetih je 1000 Rusov.

Izhodno od Nowo-Georgiewskega so zavezniške čete zasedle utrdbo Benjaminow, ki jo je sovražnik že prej izpraznil. Naši zrakoplovci so metali nekaj bomb na trdnjavi Nowo-Georgiewsk in Brest-Litowsk.

Južno od Lomze se umika čela ruska fronta. Močne postojanke pri hribovju Czerwony-Bor sovražnik ni mogel držati. Nemške čete so to hribovje prekorale in silijo dalje proti izhodu. Zavzele so križišče železnice južno-izhodno od Ostrowa (Malkin). — Izhodno od Lomze silijo nemške čete proti bobnarski črti. Pri Kownu so bili srđiti ruski protinapadi odbiti: istotako tudi napadi na nemške čete ob cesti Riga-Mitava.

Borojevič o važnosti goriške bitke.

Na goriški fronti se pripoveduje o sledeči velenimivi izjavi generala Borojeviča: „Vsakteri mojih vojakov, ki se bo v goriški bitki boril do zadnjega, zasluđu hrabrostno kolajno. Če se po zmagi nad sovražnikom vrnemo nazaj, bo za vsakega največja slava, ako bo lahko rekel: Bojeval sem se v soski armadi.“